WIKIPEDIA

Turkmeneg

Yezh vroadel Turkmenistan eo an **turkmeneg** (turkmeneg: **Туркмен**, **Türkmen dili**). Ur yezh turkek ez eo, komzet gant tro-dro da 3.4 milion a dud e Turkmenistan end-eeun ha gant 3 milion a dud all e Iran (2,000,000), Afghanistan (500,000) ha Turkia (1,000).

Tost-tre eo an turkmeneg d'an turkeg krimeek ha d'ar salareg ha pelloc'h un tammig diouzh an turkeg hag an azeri.

Skrivet e vez an turkmeneg gant al lizherenneg kirillek pe c'hoazh gant al lizherenneg arabek. Nevez 'zo avat e oa bet disklêriet gant ar Prezidant Saparmurat Niyazov e oa bet lakaet al lizherenneg latinek da zoare-skrivañ ofisiel Turkmenistan.

Turkmeneg
(*Türkmen dili*)

Perzhioù

Komzet e :	Turkmenistan, Afghanistan, Iran, Turkia
Rannved :	
Komzet gant :	~ 6 000 000
Renkadur :	goude 100
Familh-yezh :	Yezhoù turkek ▪ Yezhoù turkek ar su ▪ **Turkmeneg**

Statud ofisiel

Yezh ofisiel e :	Turkmenistan
Akademiezh :	hini ebet

Kodoù ar yezh

ISO 639-1	tk
ISO 639-2	tuk
ISO 639-3	
Kod SIL	TUK

Sellit ivez ouzh ar pennad Yezh.

Taolenn

Lizherenneg

Bremañ e vez skrivet turmeneg gant al lizherenneg latinek, met graet e vez c'hoazh amplik gant ar sistem "soviedel" kozh diazezet war al lizherenneg kirillek. Sed amañ un daolenn a ro urzh al lizherenneg hag ar c'hevataldérioù:

A, B, Ç, D, E, Ä, F, G, H, I, J, Ž, K, L, M, N, Ň, O, Ö, P, R, S, Ş, T, U, Ü, W, Y, Ý, Z

lizherenn latinek	kevatal kirillek	talvoudegezh tonetik
A a	А а	[a]
B b	Б б	[b]
Ç ç	Ч ч	[ʧ]
D d	Д д	[d]
E e	Е е	[je], [e]
Ä ä	Ә ә	[æ]
F f	Ф ф	[ɸ]
G g	Г г	[g~ʁ]
H h	Х х	[h~x]
I i	И и	[i]
J j	Ж ж	[ʒ]
Ž ž	Җ җ	[ʤ]
K k	К к	[k~q]
L l	Л л	[l]
M m	М м	[m]
N n	Н н	[n]
Ň ň	Ң ң	[ŋ]
O o	О о	[o]
Ö ö	Ө ө	[ø]
P p	П п	[p]
R r	Р р	[r]
S s	С с	[θ]
Ş ş	Ш ш	[ʃ]
T t	Т т	[t]
U u	У у	[u]
Ü ü	Ү ү	[y]
W w	В в	[β]
Y y	Ы ы	[ɯ]
Ý ý	Й й	[j]
Z z	З з	[ð]

A-raok 1929 e veze skrivet gant al lizherenneg arabek cheñchet un tamm bihan. Etre 1929-1938 e oa bet graet gant al lizherenneg latinek, ha gant al lizherenneg kirillek etre 1938 ha 1991.

Un tañva eus ar yezh

Frazennoù talvoudus

Demat Salowmaleýkim

Mont a ra? Ýagdaýlar nähili?

Noz vat Sag-aman ýatyp turyň

Mar plij Haýyş

Kenavo Sag boluň

Ya Howwa

Nann Ýok

Mat eo Elbetde

Trugarez Sag boluň / Taňgry ýalkasyn

Petra eo hoc'h anv? Adýň näme?

… eo ma anv Adym…

Ar raganvioù

Me Men

Te Sen

Eñ/Hi O(l)

Ni Biz

C'hwi Siz

Int Olar

Goulennoù

Piv? Kim?

Petra? Näme?

Pelec'h? Nirede?

Penaos? Nähili?

Pegoulz? Haçan?

Pegement? Näçe?

Pe(hini)? Haýsy?

Devezhioù ar sizhun

Etre kromelloù ar stummoù bet krouet gant Saparmyrat Nyýazow hag implijet ez-ofisiel etre an 10 a viz Eost hag mis Gouhere 2008 Dilun Duşenbe (Başgün, 'Penndeiz')

Dimeurzh Sişenbe (Ýaşgün, 'Deiz nevez')

Dimerc'her Çarşenbe (Hoşgün, 'Deiz mat')

Diriaou Penşenbe (Sogapgün, ‘Deiz reizh’)

Digwener Anna (Annagün, diwar ar henstumm savet diwar ar peseg mui ‘’gün’’, ‘deiz’)

Disadorn Şenbe (Ruhgün, ‘Deiz an ene’)

Disul Ýekşenbe (Dynçgün, ‘Deiz diskuizh’)

Ar mizioù

Etre kromelloù ar stummoù bet krouet gant Saparmyrat Nyýazow hag implijet ez-ofisiel etre an 10 a viz Eost hag mis Gouhere 2008 m’eo bet lakaet da ofisiel en-dro ar stummoù bet awenet gant ar ruseg. Miz Genver Ýanwar (Türkmenbaşy, lesanv Nyýazow)

Miz C'wevrer Fewral (Baýdak, ‘Banniel’)

Miz Meurzh Mart (Nowruz, anv gouel persek/turkek deroù ar bloaz)

Miz Ebrel Aprel (Gurbansoltan, diwar anv mamm Nyýazow, Gurbansoltan Eje)

Miz Mae Maý (Magtymguly, diwar anv ar bazrh broadel Magtymguly Pyragy)

Miz Mezheven Iýun (Oguz, diwar haroz an Durkemened Oguz Khan)

Miz Gouere Iýul (Gorkut, anv unan eus harozed al lennegezh turkmenek)

Miz Eost Awgust (Alp Arslan, anv diazezer Impalaeriezh ar Seljoudek)

Miz Gwengolo Sentýabr (Ruhnama, anv levr kentañ Nyýazow)

Miz Here Oktýabr (Garaşsyzlyk, ‘Dishualded’)

Miz Du Noýabr (Sanjar, anv diwezhañ Impalaer ar Seljouked)

Miz Kerzu Dekabr (Bitaraplyk, ‘Neptuegezh’)

An niveroù

Unan Bir

Daou İki

Tri Üç

Pevar Dört

Pemp Bäş

C'hwec'h Alty

Seizh Ýedi

Eizh Sekiz

Nav Dokuz

Dek On

Unnek On bir

Daouzek On iki

Trizek On üç

Pevarzek On dört

Pempzek On bäş

C'hwezhek On alty

Seitek On ýedi

Tric'hwec'h On sekiz

Naontek On dokuz

Ugent Ýigrimi

Unan-warn'n-ugent Ýigrimi on

Tregont Otuz

Daou-ha-tregont Otuz iki

Daou-ugent Kyrk

Tri-ha-daou-ugent Kyrk üç

Hanterkant Elli

Tri-ugent Altmyş

Dek-ha-tri-ugent Ýetmiş

Pevar-ugent Segsen

Dek-ha-pevar-ugent Togsan

Kant Ýüz

Mil Müň

Kentañ Birinji

Eil Ikinji

Trede Üçünji

Pevare Dördünji

Pempvet Bäşynji

C'hwec'hvet Altynji

Seizhvet Ýedinji

Eizhvet Sekizinji

Naovet Dokuzunji

Dekvet Onunjy

Disklêriadur gwirioù mab-den

Mellad 1: Adamlaryň hemmesi azat dogulýarlar we öz mertebesi hem-de hukuklary boýunça ilkibaşdan deňdirler. Olara ozal-başdan aň, ynsap berlendir we biri-birine özara doganlyk ruhunda çemeleşmek olaryň ýaraşygydyr.

Keñveriadenn gant ar yezhoù turkek all

Tost a-walc'h eo stumm ar gerioù a orin turkek rik implijet gant an eil yezh turkeg hag eben alies, da skouer:

Language	**0**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**
Hendurkeg		bir	iki	üç	tört	biş	altı	yidi	sekiz	tokuz	on
Altaieg	ноль nol'	бир bir	эки eki	ӱч üç	тӧрт tört	беш beş	алты altı	јети ceti	сегис segis	тогус togus	он on
Azeri	sıfır	bir	iki	üç	dörd	beş	altı	yeddi	səkkiz	doqquz	on
Bachkireg	ноль nol	бер ber	ике ike	өс ös	дүрт dürt	биш biş	алты altı	ете yete	һигеҙ higeź	туғыҙ tuğıź	ун un
Barabaeg		bir	iki	üts	tört	pəş	alttı	yədi	səkiz	toğiz	on
C'hakaseg		пір pir	ікі iki	үс üs	төрт tört	пис pis	алты altı	читі çiti	сигіс sigis	тоғыс toğıs	он on
C'halajeg		bii	äkki	üüç	töört	beeş	alta	yeetti	säkkiz	toqquz	oon
Dolganeg		биир biir	икки ikki	үс üs	түөрт tüört	биэс bies	алта alta	һэттэ hette	агыс agıs	тогус togus	уон uon
Gagaouzeg	sıfır	bir	iki	üç	dört	beş	altı	yedi	sekiz	dokuz	on
Kachkaeg		bir	iki	üç	dört	beş	altı	yedi	sekiz	dokuz	on
Karachayeg-balkareg	ноль nol	бер ber	эки eki	юч üç	тёрт tört	беш beş	алты altı	джети djeti	сегиз segiz	тогъуз toğuz	он on
Karakalpakeg	нол nol	бир bir	эки eki	үш u'sh	төрт to'rt	бес bes	алти alti	жети jeti	сегиз segiz	тоғиз tog'iz	он on
Kazakeg	нөль nöl'	бір bir	екі eki	үш üş	төрт tört	бес bes	алты altı	жеті jeti	сегіз segiz	тоғыз toğız	он on
Kirgizeg	нөль nöl'	бир bir	эки eki	үч üç	төрт tört	беш beş	алты altı	жети jeti	сегиз segiz	тогуз toguz	он on
Kirgizeg Fuyü		bir	igi	üş	durt	biş	altı	çiti	sigis	doğus	on
Koumikeg	ноль nol	бир bir	эки iki	уьч üç	доьрт dört	беш beş	алты altı	етти yetti	сегиз segiz	тогъуз toğuz	он on
Krimtchakeg		bir	eki	üç	dort	beş	altı	yedi	sekiz	tokuz	on
Ouigoureg	نۆل нөль nöl	بىر бир bir	ئىككى икки ikki	ئۈچ үч üq üç üch	تۆت төт töt	بەش bex beş bésh	ئالتە алте alte alté	يەتتە йетте yette yétté	سەككىز секиз sekkiz	توققۇز тоққуз toķķuz toqquz	ئون он on
Ouzbekeg	нол, сифр nol, sifr	бир bir	икки ikki	уч uch	тўрт to'rt	беш besh	олти olti	етти yetti	саккиз sakkiz	тўққиз to'qqiz	ўн o'n
Tatareg	ноль nol	бер bir	ике ike	өч öç	дүрт dürt	биш biş	алты altı	җиде cide	сигез sigez	тугыз tuğız	ун on
Tatareg Krimea		bir	eki	üç	dört	beş	altı	yedi	sekiz	doquz	on
Tchagataieg		bir	iki	üç	tört	beş	altı	yeti	sekiz	toquz	on
Tchouvacheg	ноль nol'	пӗр pěr	ик ik	виҫ viś	тӑват tăvat	пилӗк pilĕk	улт ult	ҫич śiç	сакӑр sakăr	тӑхӑр tăxăr	вун vun
Tofaeg		бірәә birəə	иъһи ìhi	үш üş	дөрт dört	беш beş	аълты àltı	чеді çedi	сеъһес sèhes	тоъһос tòhos	он on
Turkeg	sıfır	bir	iki	üç	dört	beş	altı	yedi	sekiz	dokuz	on
Turkeg otomanek		bir	eki	üç	tört	bəş	altı	jəti	səqiz	toquz	on
Turkmeneg	нол nol	бир bir	ики iki	үч üç	дөрт dört	бәш bäş	алты alty	еди ýedi	секиз sekiz	докуз dokuz	он on
Tuvaeg	ноль / тик nol' / tik	бир bir	ийи iyi	үш üş	дөрт dört	беш beş	алды aldı	чеди çedi	сес ses	тос tos	он on
Yakouteg	ноль nol	биир biir	икки ikki	үс üs	түөрт tüört	биэс bies	алта alta	сэттэ sette	аҕыс ağıs	тоҕус toğus	уон uon

Gwelet ivez:

- Yezhoù turkek
- Turkmenistan

Levrlennadurezh

- **(tk)** Ardakoç, N. (2005) *Modern Türk Dilleri Seyahat ve Kunuşma Kılavuzu*, Istanbul: Geçit
- **(en)** Awde, N. *et alii* (2005) *Turkmen Dictionary & Phrasebook*, New York: Hippocrene
- **(fr)** Blacher, Ph.-S. (2002) *Parlons turkmène*, Pariz: L'Harmattan (ISBN: 2-7475-2683-6)
- **(tk)** Hanser, O. (2003) *Türkmence Elkitabı*, Istanbul: (implijet al lizherenneg kirillek evit skrivañ an turkmeneg met gant an distagadur)

Liammoù diavaez:

- *Omniglot*. Lec'hienn dispar diwar-benn an doareoù-skrivañ (http://www.omniglot.com/writing/turkmen.htm) (e saozneg)
- Geriadur turkmeneg-saozneg (http://www.websters-online-dictionary.org/definition/Turkmen-english/)
- Geriadur turkmeneg-saozneg (http://sozluk.parahat.com/)
- *Ethnologue* (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=tuk)

Yezhoù turkek

Italek: yezhoù marv

Yezhoù ogourek	*Boulgareg* · Tchouvacheg · *Huneg* · *C'hazareg* · *Avareg turkek*
Yezhoù ouigourek	*Hendurkeg* · Ainoueg[1] · *Tchagataieg* · Ilieg · Lopeg · Ouigoureg · Ouzbekeg
Yezhoù kiptchakek	Altaieg · Barabaeg · Bachkireg · Tatareg Krimea[2] · *Koumaneg* · Tchoulimeg · Karachayeg-balkareg · Karaimeg · Karakalpakeg · Kazakeg · *Kiptchakeg* · Krimtchakeg · Koumikeg · Kirgizeg · Nogaieg · *Hendatareg* · Tatareg · Ouroumeg[2]
Yezhoù ogouzek	Afchareg · Azeri · Tatareg Krimea · Gagaouzeg · Turkeg gagaozek ar Balkanoù · Koutchaneg · *Turkeg otomanek* · *Pecheneg*[3] · Kachkaeg · Salareg · Turkeg · Turkmeneg · Ouroumeg
Yezhoù argouek	C'halajeg
Yezhoù turkek Siberia	Choreg · Dolganeg · Kirgizeg Fuyü · C'hakaseg · Choreg · Tofaeg · Tuvaeg · Karagaseg · Yakouteg

[1] Yezh kemmesk. [2] Ivez Ogouzeg. [3] Amsur

{{porched yezhoù}}